

Naročnina znaša mesečno 25.— Din,
za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 440.
Celje: Kocnova ul. 3. Telefon št. 190.
Kopisti se ne vračajo. — Oglasi po
tarifi.

JUTRO

Upravištvo: Ljubljana, Prešernova
ulica 54. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešer-
nova ulica 4. — Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 455.
Podružnica Celje: Kocnova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti čez zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842; Praha číslo 78.180;
Wien št. 105.241

Obnovitev diktature v Španiji?

**Nova vlada bo poskusila zavreti naraščajoči republi-
kanski pokret — Kongres republikanske stranke**

Madrid, 5. marca, d. Ministrski pred-
sednik general Berenguer je naprosil
bivšega predsednika poslanske zbornice
de Alvarosa, naj ne prireja javnih shod-
ov toliko časa, dokler se ne bo ne-
koliko pomirilo razburjenje javnosti.
Istovrstno je izjavil, da ne bo vlada
preložila splošnih volitev kljub temu,
da bo morala biti volilna borba toliko
preložena, da se bo javnost pomirila.
Splošen položaj v Španiji je še vedno
nad vse težak. Politični krogi pričaku-
jejo z velikim zanimanjem sklepe kon-
gres republikancev, ki so postali zelo
agilni, odkar se je izjavil Sanchies Gu-

erra za republiko. Opažati je tudi ži-
vahno gibanje monarhistične stranke,
ki pa s svojim nastopom ne koristi do-
sti monarhistični stvari kljub temu, da
je ostentativno izrekla zaupnico
kralju in vladi. Cela vrsta odličnih kon-
servativnih politikov je izstopila iz mo-
narhistične stranke ter se priključila
republikanskemu pokretu, tako da po-
staja položaj za španskega kralja Al-
fonza XIII. vedno bolj nevzdržen. Ven-
dar pa kralj ne misli na to, da bi se
odpovedal prestolu in išče opore med
prijatelji Primo de Rivero ter poskuša
obnoviti diktaturo v novi obliki.

Novi program angleške konservativne stranke Baldwin je preprečil sprejetjem načel „Imperijalne stranke“ razkol v konservativnih vrstah

London, 5. marca. AA. Izjava Bald-
wina, da bo konservativna stranka,
čim se vrne na vladno krmilo, sklicala
imperialno konferenco, ki bo imela na-
logo, da prouči celotno vprašanje im-
perijalnih odnošajev, je napravilo v
političnih krogih velik vtis. Nadalje je
Baldwin izjavil, da bo o eventualni
uvredbi carin na inozemska živila odlo-
čil referendum vseh volilcev. Kljub temu
ostaja dotlej Baldwinovo stališče
proti carinam na živila neizpremenje-
no. Njegovo poročilo je bilo tudi sma-
trano kot poziv, naj se ne cepi vrst
konservativne stranke. Tako je raz-
umel poročilo tudi lord Beaverbrook,
ki je ustanovil novo stranko. Po po-
svetovanju s svojimi ožimi pristaši je
Beaverbrook izjavil, da je Baldwinov
govor spremenil politično situacijo na
ta način, da je konservativna stranka
sprejela glavni program »Združene im-
perialne stranke«.

Tudi njegovo glasilo »Daily Mail«
je mnenja, da je z govorom bivšega mi-
nistrskega predsednika Baldwin s tem-
eljema premenjena politična situacija,
kar se je brezdvomno zahvaliti močnim
političnim strujam v konservativni
stranki sami, ki so pritiskale na Bald-
wina, da odobri politiko imperijalne
stranke.

»Times« na drugi strani naglašajo, da
je Baldwin dostojno pokopal nasprotno
organizacijo s tem, da je sprejel pro-
gram nove stranke in odstopil nekoli-
ko od dosedanjih smernic konservativ-
ne politike. Na ta način se je konzer-
vativna stranka pripravila na prihodnje
parlamentarne volitve in je preprečila
svoje popolno razsulo.

»Daily Express« piše, da je Baldwin-
ov govor vrhunec prve faze njegove
kampanje. Glasilo, ki zastopa program
»Združene imperijalne stranke«, nagla-
ša, da spada ideal imperialne gospo-
darske skupnosti nad strankarsko po-
litiko. »Daily Herald« smatra Baldwin-
ov govor za umik v vprašanju carin
na živila. »Manchester Guardian« me-
ni, da ni gotovo, ali bo Baldwinovo
naznanilo glede referenduma zrušilo
predsedke volilcev proti carinam na
živila. Drugi liberalni časopisi istota-
ko grajajo načrt ljudskega glasovanja,
ki bi uvedel v zgodovino angleške
ustavne politike metode, ki niso bile
doslej običajne. Konservativno časo-
pisje pa pozdravlja Baldwinov govor
in naglašajo, da bo pripomogel k vzpo-
stavitvi enotnosti konservativne stran-
ke.

Omejitev in omiljenje vojne s podmornicami

**Razprava strokovnjakov o vprašanju podmornic — Določitev maxi-
malne tonaže za velike in male podmornice**

London, 5. marca. AA. Pododbor stro-
kovnjakov pomorske razorožitvene konfe-
rence razpravlja danes o vprašanju pod-
mornic. Pododbor bo proučil vprašanje
glede možnosti popolne odprave podmornic,
o humaniziranju podmorniške vojne, o ome-
jitvi skupne tonaže podmornic in o omejit-
vi velikosti posameznih podmornic.
Pravni strokovnjaki so že razpravljali o
vprašanju humaniziranja in proučujejo se-
daj to vprašanje na temelju tako zване
Roodove konvencije, ki je bila sprejeta na
Washingtonski konferenci. Pričakujejo, da
bodo prišli strokovnjaki razpravljati o ob-
sezu posameznih podmornic.
Na pomorski razorožitveni konferenci treh

velesil, ki je bila v Ženevi leta 1927., je
angleška delegacija predlagala, naj se v
primeru, da ne pride do sporazuma v vpra-
šanju popolne odprave podmornic, omeji
obseg velikih podmornic na 1600 ton in ob-
seg malih podmornic na 600 ton. Velikost
topov naj bi znašala 5 palcev. Slične šte-
vilke bo pododbor sprejel kot podlago za
svoje razprave. Ni izključeno, da se bo do-
ločil maksimum velikih podmornic na 1700
ton, kar naj olajša sporazum z Japonsko.
Vedno je zgradila 12 podmornic po 1650 ton.
Zedinjene države imajo 128 podmornic raz-
nih drugih vrst, Francija 99, Japonska 71,
Anglija 66, Italija 57, ki so že zgrajene ali
pa se gradijo.

Dalekosežni načrti nemških desničarjev

**Nacionalisti pripravljajo državni prevrat v primeru neratifikiranja
Youngovega reparacijskega načrta**

Berlin, 5. marca, d. Na sestanku
zaupnikov republikanske boje organizacije
Reichsbanner je govoril tudi pred-
sednik nemškega parlamenta Loebe o
politični situaciji in obširno razpravljal
o sprejemu Youngovega načrta, proti
kateremu vodijo tako odločno borbo
nemški desničarji. Opozoril je na to, da
pomenja odklonitev ratifikacije Young-
ove pogodbe nevarnost za obstoj re-
publikanske državne oblike, ker pri-
pravljajo desničarji za ta slučaj držav-
ni udar, kar je mogoče ugotoviti iz
raznih napovedi voditeljev nemških
narodnih socialistov. Zaradi tega mo-
rajo republikanske stranke v interesu
države in obstoja republike storiti vse,
da se izpolni ratifikacija Youngovega
reparacijskega načrta.
V sličnem smislu je govoril tudi od-

stopivši pruski notranji minister Grzes-
inski, ko se je poslavljaj od svojega
uradništva. V govoru je obširno raz-
pravljaj o tajnih pripravah narodnih
socialistov za izvedbo državnega pre-
vrata in opozoril na to, da so ti fana-
tični desničarski reaktorji danes vse
bolj nevarni za obstoj nemške države,
kakor pa komunisti, ker so bolj orga-
nizirani in pridobivajo vedno bolj na
terenu med nezadovoljnimi nemškimi
nacionalci, ki zapuščajo Hugenberga
ter se pridružujejo ekstremistično
usmerjenim krogom.

Berlin, 5. marca. AA. V državni vlad-
i je bilo doseženo soglasje o proračun-
skih vprašanjih ter bodo koalicijske
stranke glasovale za predlagani vlad-
ni proračun.

Zaupnica Lloyd Georgeu

London, 5. marca. AA. Na snočnem se-
stanku liberalne parlamentarne skupine, ki
je razpravljala o zadnjem glasovanju v
angleškem parlamentu o priliki tretjega čita-
nja premožnega zakonskega načrta, je
bila sprejeta resolucija, ki izrekla voditelju
liberalne stranke Lloyd Georgeu popolno
zaupnico.

Italijanski proračun

Rim, 5. marca. AA. Na današnji seji je pa-
lament načel razpravo o novem proračunu, ki bo
zaključena do 1. aprila.

Poplave porušile 230 hiš

Toulouse, 5. marca. AA. V Moissacu se
je porušilo 100 hiš. 130 hiš se je pogrezni-
lo v valovih. Več ljudi je utonilo. Departe-
ment Tarn in Garonne sta ločena. V okoli-
ci Bordeauxa je ravnila popolnoma poplav-
ljena. Prebivalstvo je bilo pravočasno eva-
kuirano.

Belgijska kraljevska dvojica poseti Egipt

Bruselj, 5. marca. Belgijska kraljevska dvojica
bo posetila Egipt, kjer bo ostala okrog 15 dni
in ogledala vse egiptске zanimivosti.

ZAUPNICA TARDIEUJU

**Včeraj se je nova Tardieujeva vlada predstavila zbornici in razvila
svoj program — Po viharini debati je bila vladi s 53 glasovi večine
izražena zaupnica**

Pariz, 5. marca, sd. Danes se je no-
vo sestavljena Tardieujeva vlada pred-
stavila poslanski zbornici ter podala
svojo deklaracijo. Kakor ni bilo druga-
če pričakovati, je potekla današnja se-
ja zelo viharino ter je pokazala, da se
bo moral Tardieu pri izvajanju svojega
programa boriti z zelo močno opozi-
cijo in je le od zvestobe posameznih
poslancev odvisno, kako dolgo bo ostal
na krmilu. Radikalno-socialistična pa-
lamentarna frakcija je že davi objavila
sklep včerajšnje seje strankinega
vodstva, da bo stranka v parlamentu
in med narodom vodila najhujšo opo-
zicijo proti kabinetu Tardieuja.

Tardieu se je v vladni deklaraciji iz-
ognil vsemu, kar bi mogla smatrati
opozicija za izzivanje ter je sprejel v
svoj delovni program deloma tudi za-
hteve opozicije, na katerih je zaradi
odklonilnega stališča padla prva nje-
gova vlada. Kljub temu pa je opozicija
sprejela deklaracijo vlade s tako ogor-
čenimi protesti, da je moral predsednik
zbornice sejo dvakrat prekiniti. Že po
prvih stavkih vladne deklaracije je za-
čela opozicija ostro protestirati proti
sestavi vlade, najhujše pa je nabadla
ubežnike, ki so prešli iz opozicijskega
tabora v vlado.

Za sejo zbornice je vladalo velikansko za-
nimanje. Galerije in diplomatske lože so
bile popolnoma zasedene. Ko so prišli v
dvorano člani vlade z ministrskim pred-
sednikom Tardieuem na čelu, jih je sprejela
vladna večina s plaskanjem, opozicija pa z
žvižganjem. Takoj po otvoritvi seje je po-
zval besedo ministrski predsednik Tardieu
ter prečital

vladno deklaracijo.

Vladna deklaracija ne vsebuje ničesar
presenetljivega ter se omejuje le na najva-
žnejše notranjepolitične probleme. Kot naj-
nujnejšo nalogo označuje sprejetje proraču-
na, reformo davčnega sistema in izvedbo

socijalnega zavarovanja. V zvezi s finančno
reformo govori deklaracija tudi o najhujši
kolonialnega posejila za povzdigo nara-
dnega gospodarstva.

Končno obljubila vlada obširnejšo amne-
stijo za politične delike. Glede na zunanjo
politiko naglašava izjava potrebo kon-
tinuitete. Omenja londonsko razorožitveno
konferenco, ratifikacijo haških sporazu-
mov in carinsko konferenco v Ženevi ter
rešitev saarskega vprašanja. Končno obja-
ljuje vlada, da se ni posrečilo sestavi vlade
premierja, kakor je prvotno želel Tardieu.
Omenil je, da bi taka vlada takoj po rešitvi
nujnih problemov odstopila in napravila
mesto veliki koaliciji.

Tardieu je po prečitavanju vladne deklar-
acije izjavil, da vztraja vlada na tem, da
sprejme parlament proračun in da se nemi-
doma urede pogajanja v Londonu in Žene-
vi, sprejme finančna reforma in odobri za-
kon o amnestiji. Vlada je odločena vztrajati
na proračunskem ravnotežju in bo vztra-
jala na tem, da se sprejme proračun v obli-
ki, kakor ga je predlagala finančna komi-
sija. Svoj govor je zaključil z izjavo, da bo
vlada skušala izvesti prevzete naloge z
vsem srcem in z vsemi svojimi močmi v
duhu republikanske Unije.

Nemir v zbornici

Že med čitanjem vladne izjave je prišlo
v zbornici do viharinih prizorov. Leвица je
prekinjala Tardieujev govor skoraj pri vsa-
kem stavku z viharinimi protesti. Nemir je
bil tako velik, da Tardieuja često ni bilo
slišati in je moral svoj govor često pre-
kinjati. Na proteste opozicije je odgovarjala
desnica z viharinim odobravanjem. Ko je
Tardieu zaključil svoj govor, je nastal v
dvorani strahovit hrup. Med živahnim plo-
skanjem desnice je začela leвица razbijati
po klopetih. Nemir se je nekoliko polegel, ko
je podelil predsednik zbornice besedo prve-
mu opozicijskemu govorniku, socialistu
Frossardu. Tedaj pa se je desnica revan-
žirala opoziciji in povzročila tak hrup, da
je predsednik zbornice moral

sejo prekiniti

Po zopetni otvoritvi seje je Frossard na-

daljeval svoj govor in ironiziral Tardieuja,
da je ponudil premirje onim, ki jih je ka-
sneje sam strmoglavil. Očital mu je nadalje
da je pomnožil število ministrstev in delil
resore celo svojim včerajšnjim nasprotni-
kom. Med neprestanimi protesti desnice je
zaključil svoj govor z izjavo, da so soci-
alistični odločeni, braniti republiko in da brez
njih ni mogoče vladati.

Debata

Drugi govornik opozicije je bil radikalno
socialistični poslanec Daladier, čigar sku-
pina je vložila interpelacijo o politiki nove
vlade. V svojem govoru je zlasti napadal
ministra Dumesila in Falcoza, ki ju je
označil za izdajalca, ker sta prešla v vlad-
ni tabor ter naglašal, da bo njegova sku-
pina ostala zvesta politiki, ki jo je še do
nedavna vodil Tardieu sam.

Govorili so nato še Leon Blum, Herriot
in Renaud, ki so ostro napadali sestavo
vlade in njen program ter predlagali dnev-
ni red, s katerim se izreče vladi nezaujni-
ca in zahteva njen takojšnji odstop. Zastop-
nik Franklin-Bouillonove skupine je podal
izjavo, da smatra ta skupina Tardieujevo
vlado le za prehod k široki koaliciji ter jo
bo zaradi tega podpirala.

Pred glasovanjem je Tardieu v krajšem
govoru zavrnil očitke opozicije ter vztra-
jal na vladnem programu, zahtevaloč za-
upnico vladi.

Ob ogromni napetosti se je po polnoči
prišlo do glasovanja. Med glasovanjem se je
govorilo celo o možnosti, da ostane vlada
v manjšini.

53 glasov večine

Ob pol 1. jutraj je predsednik proglasil
izid glasovanja. S 316 proti 263 glasovi je
bila vladi izrečena zaupnica. Izid glasovanja
je sprejela desnica z viharinim aplavzom,
leвица pa je med protesti zapustila dvorano.
Dejstvo, da je bila proti vsemu prič-
kovanju in strogi disciplini opozicije izra-
žena vladi zaupnica s 53 glasovi, smatrajo v
vladni krogi za dober znak in sedaj zelo
optimistično sodijo o nadaljnjih usodi druge
Tardieujeve vlade.

Odmev pirotskega atentata v Sofiji

**Atentat ima namen onemogočiti sporazum z Jugoslavi-
jo ter pomeni pričetek pomladanske akcije komitašev**

Beograd, 5. marca, M. Iz Sofije po-
ročajo, da smatrajo tamkaj zadnje kr-
vave dogodke v Pirotu in Sofiji, ki so
bili izvršeni od makedonskih razbojni-
kov skupine Vanče Mihajlova, kot na-
poved nove akcije obračunavanja. Po
starem običaju namreč prično komiti
iz Džumaje vsako pomlad svojo krva-
vo akcijo. Prvi atentat v Pirotu je imel
namen onemogočiti izvedbo sporazuma
z Bolgarsko, drugi pa predstavlja ob-
računavanje s pristaši Cankova in Pro-
togerova, ki jih Vanče Mihajlov srdito
preganja.

Ko je bil sklenjen sporazum med
Bolgarsko in Jugoslavijo, se je pri ma-
kedonstvujuših opazila velika nervoz-
nost in že takrat so grozili, da bo ta
sporazum ostal samo na papirju. V So-
fiji javno priznavajo, da je atentat v Pi-
rotu njihovo delo. Zanimivo je, da je
vanes skupina Cankova v znak skraj-
nega ogorčenja zahtevala od vlade, naj
končno že obračuna z makedonstvuju-
šimi, ki žive na račun tujih blagin in
z edinim namenom, da ustvarjajo neso-
glasja z Jugoslavijo.

Beograd, 5. marca. M. Iz Sofije po-
ročajo, da je atentat na direktorja li-

sta »Vardarja« Vasiljeva Pundeve iz-
zval veliko ogorčenje ne samo v Sofiji,
temveč po vsej Bolgarski. Atentat je
ustvaril zelo težko atmosfero, ki prih-
ja tudi do izraza v komentarjih dana-
šnjih jutranjih bolgarskih listov. Listi
objavljajo sedaj podrobnosti, kako je
bil atentat izvršen. Policiji se je posre-
čilo prijeti atentatorje, ker so svoj zlo-
čin izvršili pred meščansko šolo v tre-
nutku, ko so se nahajali na ulici učenci,
ki so alarmirali policijo. Policija je ta-
koj aretirala atentatorje in jih v za-
prtem avtomobilu prepeljala v central-
ne zapore, ker je obstajala bojazen, da
bi jih morda skušali njihovi pristaši in
prijatelji drugod osvoboditi.

Izgon komitskih voditeljev

Sofija, 5. marca, g. Z ozirom na zad-
nje dogodke v Sofiji in na atentat v Pi-
rotu se bo sestavil ministrski komite, ki
se bo bavil z vprašanjem, kako bi se v
bodoče onemogočili taki atentati. Misli
se na to, da bi se, ne kakor dosedaj,
voditelji makedonskih organizacij samo
internirali, temveč da bi jih izgnali iz
države. V vladnih krogih se izjavlja, da
zaradi zadnjega atentata ne bo prišlo do
konflikta med obema državama.

Krvavi obračuni med makedonstvujušimi se nadaljujejo

**Umorjeni Pundev je bil vodja protogerovcev — Morilci so bili areti-
rani in priznavajo zločin, taje pa, kdo je umor naročil**

Sofija, 5. marca. AA. Listi priobčujejo ob-
širna poročila o umoru Vasiljeva Pundeve
in njegovega čuvaja. Poluslužbeni list
»Slobodna reč« javlja, da je bil pokojni
Pundev njen sotrujec in da se je odkor-
val z veliko iskrenostjo in poštenostjo. Po
zadnjih ugotovitvah je bil Pundev umorjen
tako:

Pokojni Pundev je odšel z bratom Na-
umatom Tomalevskim v slaščičarno »Car
Gvoboditelja«. Od tod je krenil s soseda-
m Hristom Milčevom proti svoji hiši v ulici
Šipka, ki se nahaja v bližini poslopja ru-
manskega poslanstva. Ko sta prispela na
kraj, kjer je bil pred kratkim izvršen neus-
pešen atentat na Jordana Čkairova, so ju

dohetili trije neznanici, ki so najprvo ustre-
tili spremljevalca Pundeve, Stojana Dimi-
trova Stojančeva. Zatem so atentatorji stre-
ljali na Pundeve. Pogodeni Pundev je pa-
del na tla in skušal vstati. Medtem pa sta
dva atentatorja že pristopila k njemu na
dva koraka in oddala iz neposredne bližine
več strel v glavo. Atentatorji so pobeg-
nili proti sv. Stefan Stefan. Zločince je opa-
zil neki trgovski pomočnik, ki je takoj po-
zval orožnika naj jih prime. Orožnik je s
pomočjo navzočih civilistov dohitel beže-
če napadalce ter jih aretiraj. Dva jmed
njih sta že priznala svoje delanje in ga
opravičevala s političnimi in nacionalnimi
razlogi. Pač pa sta atentatorja zanikala na-

daljne udeležence in tudi nista hotela ob-
lastvom izdati onih, ki so zločin naročili.
Atentatorja, ki sta priznala svoje delanje,
se imenujeta Angelo Stamenkov in Dimi-
trije Ivan Majdarov. Oba sta prispela iz
Čustendila. Kasneje je bil prijet tudi tretji
atentator Stranišov Topukov, sotrudnik
»Makedonije«. Ta pa je odločno tajil, da bi
bil sodeloval pri atentatu. Pokojni Pundev
je po končanih balkanskih vojnah posejal
vojno akademijo in jo z uspehom končal.

Sokolska vzgoja učencev kmetijskih šol

Beograd, 5. marca. AA. V svrhu fizične
in moralne vzgoje učencev nižjih in sred-
njih kmetijskih šol je izdal prosvetni mi-
nister šolskim upravam teh zavodov navo-
dila, kako naj učencem omogoči poseba-
ne sokol. telovadbe v zmislu zakona o So-
kolu kraljevine Jugoslavije. Tam, kjer ni
sokolskih društev, naj jih uprave kmetij-
skih šol osnujejo sporazumno z ostalimi
šolami dotičnega kraja.

Otvoritev jugoslovenske razstave v Kodanju

Beograd, 5. marca. AA. Jutri 6. t. m. bo
otvorjena v Kodanju razstava domače in-
dustrije in turisticke kraljevine Jugoslavije.
Razstavo priredi naše ministrstvo za trgo-
vino in industrijo. Razstavo bo otvorila
danska kraljica. K otvoritvi je odpoval
jugoslovenski poslanik v Berlinu Balugdzic
v spremstvu načelnika oddelka za zunanjo
trgovino v ministrstvu za trgovino in in-
dustrijo dr. Steinmetza. Poslanik Balugdzic
nosi s seboj visoka odlikovanja Nj. Vel.
kralja za ugledne osebnosti, ki so si stek-
le zasluge za to razstavo. Razstavo aranži-
rajo članice jugoslovenskih ženskih udru-
ženj pod vodstvom ravnateljice »Putnika«
Dragomanovića. Razstava bo trajala 14 dni
nakar bodo razstavljeni predmeti razpro-
dani. S tem bo razstava dosegla poleg pro-
pagandističnega tudi poslovni uspeh.

Sofijske konvencije v Sobranju

Sofija, 5. marca. Ministrski predse-
dnik Ljapčev je danes predložil Sobra-
nju v ratifikacijo jugoslovensko-bol-
garsko konvencijo glede ureditve ob-
mejnih odnošajev.

